

TÜRKİYE İLE ABD ARASINDAKİ KİŞİ BAŞINA GELİR YAKINSAMASI

Tayfur Bayat¹

Selim Kayhan²

Uğur Adıgüzel³

GİRİŞ

Neo-Klasik Solow (1956) büyüme modelinin en önemli bulgularından biri başlangıç koşullarının sabit olması varsayımıyla birlikte ekonomilerin kendi durağan durumlarına ve birbirlerine yaklaşımları ile ilgilidir. İnada koşullarının önemli bir araç olduğu Solow (1956) büyüme modelinde ülkeler arasında üretim faktörü stoğu marjinal verimlilikleri etkilemektedir. Böylece uzun dönemde ekonomilerin kendi durağan durumlarına ve kişi başı gelirleri birbirine yakınsamaktadır. 1980’li yıllardan itibaren tartışmaya açılan yakınsama teorik ve ampirik bir çok çalışmaya konu olmuştur. İlk olarak Romer (1994) tarafından ortaya atılan içsel büyüme modelleri bağlamında ortaya çıkan bir çok büyüme teorisi Neo Klasik modellerin azalan marjinal verimlilik varsayımında dayalı olarak uzun dönemde yakınsamanın gerçekleşmeyeceğini öne sürmüştür. Bu çalışmanın temel amacı 1968-2017 döneminde Türkiye ekonomisinin uzun dönemde Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ekonomisine yakınsayıp yakınsamayacağını (koşulsuz $\square$ yakınsaması) test etmektedir. Bu amaç doğrultusunda ilk bölümde yakınsama teorisinin altyapısı ve literatür

¹ Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, İktisat Bölümü, tayfur.bayat@inonu.edu.tr

² Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, İktisat Bölümü, skayhan@erbakan.edu.tr

³ Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Uluslararası Ticaret Bölümü, uadi-guzel@erbakan.edu.tr

yönelik beklentilerini değiştirmesi nedeniyle konjonktürel dalga boylarını kısaltmaktadır. Taşar'ın (2015) önerdiği gibi Türkiye ekonomisinde ekonomik büyümenin en önemli determinantının beşeri sermaye olması nedeniyle bu üretim faktörünün verimliliğini artırmaya yönelik politikalar uygulanması gerekmektedir.

Kaynakça

- Akıncı, M. Ve Yılmaz, Ö. (2012). Türkiye İle AB Arasındaki Kişi Başına Gelir Yakınsaması: Farklardaki Fark Analizi. Finans, Politik & Ekonomik Yorumlar. 49(567) : 15-27.
- Arısoy, İbrahim, Yamak, Rahmi (2009), “Türkiye’de Bölgesel Yakınsama Üzerine Ekonometrik Bir Yaklaşım”, 10. Ekonometri ve İstatistik sempozyumu, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Atalay, S. (2007). Yeni Avrupa Birliği Ülkelerinde Ve Türkiye’de Reel Yakınsama. (Uzmanlık Yeterlilik Tezi). Ankara: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü.
- Berber, M., Yamak, R. Ve Artan, S. (2000). Türkiye’de Yakınlaşma Hipotezinin Bölgeler Arasında Geçerliliği Üzerine Ampirik Bir Çalışma: 1975-1997. 9. Ulusal Bölge Bilimi Ve Bölge Planlama Kongresi Bildiriler Kitabı: 51-59.
- Bernard, A. B. Ve Durlauf, S. N. (1996). Interpreting Tests Of The Convergence Hypothesis. Journal Of Econometrics. 71(1):161-173.
- Bozkurt, E., Bedir, S., Özdemir, D. Ve Çakmak, E. (2014). Orta Gelir Tuzağı Ve Türkiye Örneği. Maliye Dergisi, 167: 22-39.
- Çepni, E. Ve Köse, N. (2007). Convergence Between Turkey And The Eu, Panel Unit Root Test. Oxford Business & Economics Conference. İngiltere. 24-26 Haziran 2007.
- Dickey, David A. Ve Fuller, Wayne A. (1979), “Distribution Of The Estimators For Autoregressive Time Series With A Unit Root”, Journal Of The American Statistical Association, No:74, Pp. 427-431
- Dickey, David A. Ve Fuller, Wayne A. (1981), “Likelihood Ratio Statistics For Autoregressive Time Series With A Unit Root”, Econometrica, No:49, Pp. 1057-1072
- Dawson, John W., Sen, Amit (2007) “New Evidence on the Convergence of International Income From A Group of 29 Countries”, Empirical Economics, Vol:33, No:2, pp. 199-230.
- Doğruel, F. Ve A. Doğruel, S. (2003). Türkiye’de Bölgesel Gelir Farklılıkları Ve Büyüme. İktisat Üzerine Yazılar I: Küresel Düzen, Birikim, Devlet Ve Sınıflar – Korkut Boratav’a Armağan, Der: A. H. Köse, F. Şenses Ve E. Yeldan, İstanbul, İletişim Yayınları, S. 287-318.

- Erk, N., Ateş, S. And Direkçi, T. (2000). Convergence And Growth Within Gap Region (South Eastern Anatolia Project) And Overall Turkey's Regions. Iv. Odtü Uluslararası Ekonomi Kongresi, Ankara.
- Ersungur, Ş. M. Ve Polat, Ö. (2006). Türkiye'de Bölgeler Arasında Yakınsama Analizi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(2): 335-343.
- Ernst, D. and O'Connor, D. (1989). Technology and Global Competition: The Challenge for Newly Industrialising Economies. Paris, OECD Development Centre Studies.
- Karaca, O. (2004). Türkiye'de Bölgelerarası Gelir Farklılıkları: Yakınsama Var mı?. Türkiye Ekonomi Kurumu Tartışma Metni, No: 7.
- Lee, J. And Strazicich, M., (2003) "Minimum Lm Unit Root Test With Two Structural Breaks", Review Of Economics And Statistics, Pp. 1082-1089.
- Lee, J. And Strazicich, M., (2004) "Minimum Lm Unit Root Test With One Structural Breaks", Appalachian State University Working Papers, No: 04-17.
- Li, Qing, Papell, David (1999), "Convergence of International Output Time Series Evidence for 16 OECD Countries", international Review of Economics and finance, Vol:8, pp.267-280.
- Lopçu, K. Ve Ateş, S. (2009). Income Convergence Between Turkey And Eu Regions: A Panel Unit Root Approach. Econanadolu 2009 (Ss.1-13). Düzenleyen Anadolu Üniversitesi İ.İ.B.F. Ekonomi Bölümü. Eskişehir. 17-19 Haziran 2009.
- Mackinnon, J. (1996), "Numerical Distribution Functions For Unit Root And Cointegration Tests", Journal Of Applied Econometrics, 11, 601-618.
- Phillips, P., & Perron, P. (1988). Testing For A Unit Root In Time Series Regressions. Biometrika, 75, 335-346.
- Posner, M. V. (1961). International Trade and Technical Change. Oxford Economic Papers, 13(3): 323-341
- Rassekh, Farhad (1998) "The Convergence Hypothesis: History, Theory, and Evidence", open Economies Review, Vol: 9, No: 1, pp.85-105.
- Romer, P. M. (1994). The Origins Of Endogenous Growth. Journal Of Economic Perspectives. 8(1):3-22.
- Savacı, S., & Karşıyakalı, B. (2016) Ülkeler Arası Gelir Yakınsaması Analizi: Ab Ülkeleri Ve Türkiye. Akdeniz Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (33), 237-257.
- Solow, R. M. (1956). A Contribution To The Theory Of Economic Growth. The Quarterly Journal Of Economics, 70(1), 65-94.

- Taşar, İ., (2015), “İçsel Büyüme Teorileri ve Türkiye Uygulamaları”, Çizgi Kitapevi
- Taşar, İ., Gültekin, E., & Açcı, Y. (2016). Is Turkey in a middle income trap?. *Journal of Applied Research in Finance and Economics*, 1(1), 36-41.
- Öztürk, L. (2013). Türkiye Avrupa Birliği’ne Yakınsıyor Mu? Bir Zaman Serisi Analizi, 1950-2008. *Ege Akademik Bakış*. 13(2):527-538.
- Zivot, E., Donald W. and Andrews K., (1992) “Further Evidence On The Great Grash, The Oil-Price Shock, And The Unit-Root Hypothesis”, *Journal Of Business And Economic Statistics*, Vol. 10(3), Pp. 251-270.
- Zeren, F. Ve Yılancı, V. (2011). Türkiye’de Bölgeler Arası Gelir Yakınsaması: Rassal Katsayılı Panel Veri Analizi. *Business and Economics Research Journal*, 2(1): 143-151.